260396

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

15 март, жума, 1996 йил
Сотувда эркин нархда.
№ 53 (1306)

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент Жаноблари!

Жаҳон иқтисодий анжумани кўпгина аъзолари ва қатнашчилари билдирган фикрларга кўра, 1996 йилда ўтказилган йиллик анъанавий учрашув ҳақиқатан ҳам одатдагидан ўзгача воқеа бўлди ва «Глобаллаштиришни қўллаб-қувватлаш» масалаларида узоқ вақтгача муҳим аҳамият касб этади.

Мунозараларимизга ғоят катта ҳисса қўшганингиз учун барча ҳамкасбларимиз номидан Сизга алоҳида ташаккур изҳор этмоқчиман. Сиз билдирган фикрлар ҳамда нуқтаи назарлар юксак баҳоланди ва йиллик анъанавий учрашув томонидан жаҳон миқёсидаги ҳаракатлар дастурини шакллантириш жараёнига қўшилган муҳим ҳисса бўлди.

Сизнинг фикр-мулоҳазаларингиз ва таклифларингиз билан танишишдан ғоятда шод бўламан.

Сизга эзгу тилаклар ва самимий эҳтиром билан

Клаус ШВАБ,
Жаҳон иқтисодий анжумани президенти, профессор.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари В. Чжен «Банк молия муассасалари» гуруҳи директори Дэвид Хекстер раҳбарлигидаги Европа тикланиш ва тараққиёт банки делегацияси аъзолари билан учрашди.

В. Чжен меҳмонларга мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, хусусийлаштириш натижалари, қимматбаҳо қоғозлар бозорини ривожлантириш истиқболлари хусусида сўзлаб берди.

Учрашувда ўрта ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш мақсадида сармоя жамғармаларини ташкил этиш, йирик корхоналарни хусусийлаштиришда Европа тикланиш ва тараққиёт банкининг иштироки билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

(ЎзА).

КЕНГАШ ЙИҒИЛИШИ

Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази кенгашининг йиғилиши бўлди. Унда марказ олдида турган долзарб вазифалар муҳокама қилинди.

Кенгаш йиғилишида ташкилий масала кўрилди. Марказ раҳбарининг биринчи ўринбосари Хуршид Давронов бошқа ишга ўтгани муносабати билан вазифасидан озод этилди. Бастакор Шермат Ёрматов марказ раҳбарининг биринчи ўринбосари этиб сайланди.

Йиғилишда республика Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев сўзга чиқди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

ХАЛҚАРО АМИР ТЕМУР ЖАМҒАРМАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Буюк давлат арбоби Амир Темурнинг ижтимоий-сиёсий меросини, маданият ва маънавият тараққиётига қўшган улкан ҳиссасини чуқур ўрганиш, ёш авлодда миллий ифтихор ва мустақил Ватан туйғусини шакллантириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Республика зиёлиларининг бир гуруҳи томонидан халқаро Амир Темур жамғармаси тузилганлигини ва унинг устави Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида рўйхатдан ўтказилганлигини эътиборга олган ҳолда, кенг жамоатчиликнинг мазкур жамғармани қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

2. Халқаро Амир Темур жамғармасининг асосий вазифалари этиб қуйидагилар белгиланганлиги маълумот учун қабул қилинсин:

буюк давлат арбоби Амир Темур ҳаёти ва ижтимоий-сиёсий фаолиятига доир кенг тадқиқотлар олиб бориш;

Амир Темур фаолиятига оид тарихий манбаларни чуқур ўрганиш ҳамда уларни нашр этиш;

темурийлар даври меъморчилик ёдгорликларини қайта тиклаш ва таъмирлаш ишларига ёрдам бериш;

ёш авлоднинг маънавий-маданий камол топишига, унда мустақил Ўзбекистон Республикаси истиқболидан фахрланиш ва ватанпарварлик туйғусини тарбиялашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш;

мамлакатимиз олимлари, адабиёт ва маданият арбобларининг халқаро ҳамкорлигини ривожлантириш ва кенгайтириш.

3. Халқаро Амир Темур жамғармасининг Низоми ҳамда ташкилий тузилиши маъқуллансин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, ЮНЕСКО ишлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий комиссияси, Фанлар академияси жамғармага барча обрўли халқаро ташкилотлар билан алоқалар ўрнатишда ва яқиндан ҳамкорлик қилишда ҳар томонлама кўмаклашсинлар.

5. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, Тошкент шаҳар ҳокимликлари жойларда жамғарма бўлинмаларини ташкил этиш учун бинолар ажратсинлар.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги жамғарма бошқарув аппаратини бир ой муддатда Абдулла Тўқай кўчаси, 1-уйдаги бинога жойлаштирсин ҳамда темурийлар тарихи Давлат музейини лойиҳалаш ва қуришда жамғарма бошқаруви аппаратини кейинчалик мазкур музей биносига жойлаштиришни назарда тутсин.

6. Республика вазирликлари, давлат қўмиталари, концернлари, корпорациялари, корхоналари, хўжаликлари, тижорат банклари ҳамда бошқа ҳомий ташкилотларнинг Амир Темур жамғармасига молиявий ва моддий-техника ёрдами маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Вазирлар Маҳкамасининг заҳира жамғармасидан халқаро Амир Темур жамғармасига 1 миллион сўм ажратсин.

Жамғарма ва унинг бўлимлари давлат бюджетига тушадиган давлат солиқлари, божхона божи ҳамда бошқа тўловлардан 2 йил муддатга озод қилинсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Амир Темур жамғармаси бошқарув аппаратига хизмат кўрсатиш учун енгил автотранспортга лимит ажратсин.

«Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси белгиланган тартибда Амир Темур жамғармасига енгил автотранспорт ажратсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги Амир Темур жамғармаси бошқарувини шаҳар ва ҳукумат телефон алоқаси билан таъминласин.

9. «Ўздавтелерадио» компанияси, оммавий ахборот воситалари жамғарма фаолиятини мунтазам ёритсинлар.

10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 14 март

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

ТЕМУРИЙЛАР ТАРИХИ ДАВЛАТ МУЗЕЙИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Амир Темур ва темурийлар даврида илм-фан, маориф ва маданиятнинг юксак даражадаги тараққиётини ҳаққоний акс эттириш ва кенг тарғиб қилиш, чуқур инсонпарварлик руҳи билан суғорилган тарихий ютуқларимиз ва анъаналаримиз асосида ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини ўтказиш бўйича тузилган ташкилий қўмита, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ҳамда ижодий уюшмалар ва кенг жамоатчиликнинг таклифи асосида:

Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тизимида темурийлар тарихи Давлат музейи ташкил этилсин;

Музей учун махсус бино Тошкент шаҳрининг Амир Темур хиёбонида барпо этилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Маданият ишлари вазирлиги билан биргаликда:

темурийлар тарихи Давлат музейининг Низомини ишлаб чиқиб, уни Вазирлар Маҳкамаси билан келишилган ҳолда тасдиқласин;

темурийлар тарихи Давлат музейининг илмий дастурини, кўргазма режаларини ҳамда музей фаолиятини самарали ташкил этишга йўналтирилган тадбирларни ишлаб чиқиб тасдиқласин ва уларни амалга оширишга киришсин;

асосий бино ишга тушгунига қадар музей дирекциясининг фаолияти учун жой ажратсин.

3. Музейнинг штатлар сони 22 нафардан иборат этиб тасдиқлансин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан ҳамкорликда чет элларда сақланаётган Амир Темур ва темурийлар даврига оид тарихий ҳужжат-ашёлар, осори-атиқалар рўйхатларини аниқласин ва уларнинг (ёки нусхаларининг) Ўзбекистонга олиб келинишини таъминласин.

5. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги Ўзбекистон рассомлар уюшмаси билан биргаликда давлат буюртмаси сифатида темурийлар тарихи Давлат музейи учун қирқ дона мавзули тасвирий санъат асарларини тайёрласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги музей фаолиятини таъминлаш учун ҳар йили республика бюджетидан зарур маблағларни ажратишни назарда тутсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С. Саидқосимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1996 йил 14 март

ТАНДИРДАН ЯНГИ «УЗИЛГАН» ХАБАРЛАР

ҲАММА УЧУН ФОЙДАЛИ

«Ўзсаноатқурилишбанк» фаолиятига векселлар дадил кириб келди. Қонуний тўлов воситаси сифатида векседдардан фойдаланиш мижозлар ўртасида ўзаро ҳисоб-китоб қилишдаги кескинликни камайтиради.

Бу қимматли қоғозларнинг жорий этилиши қарзларни анча камайтириш, корхона ва ташкилотлар сармояларининг айланишини тезлаштириш, банкка эса қўшимча даромад олиш имконини берди.

ЯККАТОЛ БОЗОРИНИНГ ШУҲРАТИ

Андижон вилоятининг Бўз туманидаги Яккатол қишлоғида очилган деҳқон бозори тезда довруғ таратди.

Бу ерда туман ҳокимлигининг ташаббуси ва Манноп Жалолов номидаги кооператив уюшманинг мададди билан ҳашар ўтказилиб, шийпонлар, савдо дўконлари, чойхоналар, чорва моллари сотиладиган қўралар қурилган эди.

Эндиликда пайшанба ва якшанба кунлари Андижон ва Фарғона вилоятлари туманларидан одамлар бу ерга савдо қилиш учун келишмоқда.

ҚУВАСОЙНИНГ БЕЗАК ҒИШТИ

Қувасой ғишт заводида янги маҳсулот — оқ ғишт ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Зах тортмайдиган бу ғиштдан тикланган уйлар нурамайди, ёзда салқин, қишда эса иссиқ бўлади. Оқ ғишт биноларни безашда ҳам қўл келади. Янги маҳсулот истеъмолчи талабига қараб турли хажмда тайёрлаб берилади.

ЧЎПОНЛАРГА МОДДИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИЛДИ

Жиззах воҳасининг ҳудудсиз яйловларида чорва ташвишини енгиб қўй боқаётган чўпонларга яқинда юз минг сўмлик дори-дармон, уч юз минг сўмлик иссиқ кийимлар, олти юз минг сўмлик озиқ-овқат етказиб берилди.

Бунга вилоят деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси, халқаро «Экосан» жамғармаси вилоят бўлими, «Дори-дармон», «Баққоллик» ҳиссадорлик жамиятлари, Қизил ярим ой жамияти ҳомийлик қилдилар.

«МЎЪЖИЗАЛАР МАЙДОНИ» АМИР ТЕМУРГА БАҒИШЛАНДИ

Қорақалпоғистондаги Қонликўл туманида жойлашган Т. Жумамуродов номли ўрта мактабда ўтказилган «Мўъжизалар майдони» ўйинининг мавзусини буюк саркарда Амир Темурнинг ҳаётига алоқадор бўлган воқеа-ҳодиса ва саналар ташкил қилди.

Қизиқарли ўтган ушбу ўйин давомида кўплаб томошабинлар унинг иштирокчиларидан Ватанимиз тарихида беқиёс ўрин тутган улуғ давлат арбоби ҳаёти ва фаолиятига оид қатор ноёб маълумотларни билиб олдилар.

Ғолиблар учун совға-саломлар мактаб маъмурияти томонидан тайёрланди.

ШАҲАР ДЕВОРИ ТИКЛАНАДИ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг Хива шаҳрининг 2500 йиллигини нишонлаш тўғрисидаги қарорига мувофиқ унинг кўҳна қалъа деворларини таъмирлашга киришилди.

Шаҳарнинг Ичон қалъаси 2200 метр узунликдаги ҳашаматли девор билан ўраб олинган бўлиб, вақт ўтиши билан путурдан кетган эди. Эндиликда бу деворлар тикланади. Шаҳар девори ҳамда бу ердаги 40 дан кўпроқ тарихий-меъморий обидаларни таъмирлаш учун 200 миллион сўм маблағ ажратиляпти.

• Биртаям танқид натижасиз қолмайди

«ИШЛАМАГАНГА БАҲОНА ТОПИЛАВЕРАДИ»

(«Халқ сўзи» 1996 йил, 24 январь)

Газетамизда шу йилнинг январь ойида чоп этилган «Ишламаганга баҳона топилаверади» ва «Боқимандалар» сарлавҳали танқидий мақолаларда Хоразм вилоятидаги «Ал-Хоразмий» ҳамда «Ўзбекистон» жамоа хўжаликларида йўл қўйилаётган жиддий камчилик-нуқсонлар қаламга олинган эди. Яқинда таҳририятимизга мазкур мақолалар бўйича Хоразм вилоят ҳокимлигидан қуйидаги жавоб хатлари келди:

Вилоят ҳокимининг кўрсатмасига мувофиқ махсус гуруҳлар тузилиб, мақолада кўрсатилган масалалар вилоятдаги барча хўжаликлар ва ҳокимликларда ўрганиб чиқилди. Улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилиниб, аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Мақола Хонқа туманининг Ал-Хоразмий номли жамоа хўжалиги вакиллари йиғилишида ҳам муҳокама қилинди. Йиғилиш қарори билан 1995 йилда шоли етиштириш ва давлатга сотиш шартнома мажбуриятларини бажармаган саккиз нафар бригада бошлиғи вазифасидан озод қилинди. Шунингдек, бош ҳосилот А. Абдуллаев ва саккиз нафар бригада ва участка бошлиқларига қаттиқ хайфсан эълон қилинди. Хонқа тумани ҳокимлиги мақолада қайд қилинган камчилик ва нуқсонларни тўла-тўкис бартараф қилиш юзасидан зарур чоралар кўрмоқда. Туман ҳокимининг қарори билан жамоа хўжалиги аъзоларининг фикрларини эътиборга олган ҳолда хўжалик бошқаруви раиси М. Собировга қаттиқ хайфсан берилди. Унга кўрсатилган камчиликларни тугатиш ва йилнинг ҳар чораги якуни бўйича ахборот бериб бориш топширилди.

«БОҚИМАНДАЛАР»

(«Халқ сўзи» 1996 йил, 25 январь)

1995 йилда вилоят бўйича ўз ишига масъулиятсизлик билан қараган 260 нафар хўжалик раҳбари, бригада, участка бошлиғи, мутахассис ва ферма мудирлари ишдан четлатилди. Доимий равишда шартномада белгиланган ҳажмдаги маҳсулотларни етиштириб бермаётган 4700дан зиёд пудратчилар, ижарачилар билан шартномалар бекор қилинди ва маҳаллий ишбилармон деҳқонларга берилди.

«Боқимандалар» фельетони бўйича Дўстлик шаҳар ҳокимининг қарори билан шаҳар «Агрохизмат» уюшмаси раиси О. Худойберганов эгаллаб турган лавозимига нолойиқ деб топилди. «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги раиси И. Иброҳимовга аҳволни ўнглаш учун олти ой муҳлат берилди. Ва акс ҳолда ишда қолмаслиги уқтирилди. Охунбобоев номли ҳиссадорлик жамияти собиқ раиси Ю. Қаландаров фаолияти бўйича шаҳар прокуратураси шуғулланаётганлиги маълумот учун қабул қилинди.

Вилоят ҳокимлиги мақолаларда кўтарилган масалаларни юқори даражада амалга ошириш бўйича тегишли раҳбарларга нисбатан талабчанликни янада кучайтиради.

И. ЮСУПОВ,
Хоразм вилояти ҳокими вазифасини бажарувчи.

Янгиқўрғон туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги аъзолари бу йил 772 гектар майдондаги буғдойни парвариш қилишмоқда. Ҳар гектар ердан 45 центнердан хирмон кўтаришни мўлжаллаб туришибди. Шунингдек хўжалик деҳқонлари 280 гектар майдонга картошка экиб, ҳар гектар ердан 200 центнердан ҳосил олишни режалаштиришмоқда. Ана шу боис ҳозир хўжалик далаларида иш қизғин.

СУРАТДА: 13-бригада бошлиғи Лутфулла Эрматов бригада аъзолари Сорахон Йўлдошева ва Тўхтахон Эрматова билан.

Тожиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН — ВАТАНИМ МАНИМ

Пойтахтнинг «Баҳор» концерт залида «Ўзбекистон — Ватаним маним» деб аталган қўшиқ танловининг биринчи босқичи бўлди.

У Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигига қарашли муассасалар ўртасида ўтказилди. Кўрик жуда қизиқарли бўлиб, унда болалар боғчалари тарбияланувчиларидан тортиб республикадаги бир қанча педагогика институтлари талабаларигача иштирок этди. Кўрик қатнашчиларининг она Ватан гўзаллиги, унинг истиқлолини мадҳ этган қўшиқлари таниқли бастакорлар, шоирлар ва Халқ таълими вазирлигининг етакчи мутахассисларидан иборат нуфузли ҳайъат аъзолари томонидан яхши баҳоланди.

Биринчи ўрин таниқли болалар шоири Пўлат Мўмин ва бастакор Рустам Абдуллаевнинг «Шодлик» қўшиғини ижро этган республика ўқувчилар саройининг «Бойчечак» болалар хор гуруҳига берилди. Пойтахтнинг 607-болалар боғчаси тарбияланувчилари ва Юнус Ражабий номидаги педагогика билим юрти хор гуруҳи иккинчи ўринни эгаллади. Тошкент шаҳар ҳунар-техника билим юрти маданият уйи қатнашчиси К. Йўлдошев, Нукус педагогика институти талабаси Э. Турдибекова ва Навоий педагогика институти хор жамоаси учинчи ўринни баҳам кўришди.

(ЎзА).

«СИҲАТ» ДЕБ АТАЛДИ

Ўзбекистон Фанлар академияси ўғитлар институти олимлари ғўзанинг баргини тўкадиган янги самарали дори ишлаб чиқдилар.

Олдинги дориларга нисбатан анча зарарсиз бўлгани учун унга «Сиҳат» деган ном берилди. Дори маҳаллий чиқиндидан тайёрланади, шунинг учун анча арзон ҳам тушади. Айниқса, унинг ҳар қандай ҳароратда кучини сақлаб қолиши ва ғўзага таъсир қилиши қишлоқ хўжалигида катта аҳамиятга эга.

УШБУ СОНДА:

2 — *БАНК ТИЗИМИ КУЧЛАРИ БИРЛАШМОҚДА* / *АРМОН ВА ДАЪВАТ*

3 — *МЕҲНАТ, ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА, КАФОЛАТ* / *БАНДЛИК ХИЗМАТИ — КЎМАКДОШИНГИЗ*

4 — *Темурхонлик мулоқотлари* / *Амир Темур француз олими наздида*

• Бугуннинг гапи

БАНК ТИЗИМИ КУЧЛАРИ БИРЛАШМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Банклар уюшмаси бош директорининг биринчи ўринбосари Қ. ЖУМАБЕКОВ билан мулоқот

— Қулайберген Ўразбоевич, суҳбатимиз аввалида уюшманинг мақсадларию вазифалари хусусида сўз юритсак.

— Президентимиз республика Олий Мажлисининг биринчи сессиясида сўзлаган нутқида «Ҳозирги босқичда банк ва молия-кредит тизимининг такомиллаштирилиши ва уларнинг жаҳон даражасига етказилиши муҳим аҳамият касб этиши лозим», деб алоҳида таъкидлаб ўтгандилар. Ҳукуматимиз мазкур масаланинг сиёсий жиҳатдан муҳимлигига эътибор қаратиб, ўтган йилнинг ёзида республика банклари жамоатчилигининг уюшма таъсис съездини чақириш тўғрисидаги ғоясини қўллаб-қувватлади. Сизга маълумки, бу анжуман 1995 йилнинг 28 июлида бўлиб ўтди. Унда уюшманинг Низоми қабул қилиниб, Ўзбекистон банк тизимини ривожлантиришнинг комплекс дастури тасдиқланди.

Уюшманинг асосий мақсадига тўхталадиган бўлсак, бу тижорат банкларининг жаҳон андозалари даражасидаги тараққиётга эришиши ва мамлакатимиз банк тармоғининг бундан кейин жаҳон банк тизимига қўшилиб кетишини таъминлашдан иборатдир. Ҳозирги вақтда бирорта банк, ҳатто республиканинг йирик банки ҳам якка ҳолда ушбу мураккаб ва кўп босқичли муаммони ҳал этишга қодир эмас. Муддаога эришиш учун, албатта, банк тизимининг барча иштирокчилари, биринчи навбатда тижорат банклари ўз кучларини бирлаштиришлари зарур. Миллий банк тизимини тубдан янгилаш дастурига эга уюшмамизнинг бутун фаолияти ана шу мақсадга йўналтирилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 9 ноябрдаги қарорида республика банк тизимини ривожлантиришнинг комплекс дастурини бажаришга доир чора-тадбирлар маъқулланиб, вазирликлар ва бошқармалар зиммасига уни амалиётга татбиқ этиш вазифаси топширилди. Мазкур ҳужжатда, бошқача айтганда, ҳукумат республиканинг барча банкларини 2 йил давомида солиқдан озод қилиш ва ушбу маблағларнинг тенг қисмини уюшма орқали банк соҳасини ҳамда бевосита банкларнинг ўзларини ривожлантиришга йўналиш йўли билан комплекс дастурни амалга оширишнинг ишончли механизмини яратиб берди.

Шуниям таъкидламоқчиманки, хорижий ишбилармонларнинг матбуоти мазкур қарорга банк тизимини ислоҳ қилишнинг қулай шароитларини яратишдаги жиддий қадам сифатида қараб, унга жуда юқори баҳо берди.

— Ўзбекистон Банклар уюшмаси хориждаги шунга ўхшаш тизимлардан нимаси билан фарқланади?

— Кўпгина мамлакатларда фаолият кўрсатаётган уюшмалар бутунлай жамоат ташкилотлари ҳисобланади. Улар холис ҳакам сифатида мунозарали ҳолатларни ҳал этишда қатнашиб, газетаю журналларда чиқадилар. Аммо бирортаси Ўзбекистондагидек давлат томонидан кучли қўллаб-қувватланмайди.

Бундан ташқари, қатор мамлакатларда Банк уюшмалари ҳокимият расмий идораларининг ўзига хос оппоненти сифатида иш юритадилар. Бизнинг уюшмамиз эса ўз фаолиятини расмий идоралар билан ҳамкорликда ташкил этиб, бозор муносабатларини шакллантириш учун хизмат қилади. Шу билан бирга, у тижорат банклари номидан иш кўради ва барча банкирларнинг ўз фаолиятларини иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришга йўналтиришларига эришишига интилади. Зеро, уюшма — бу банкларнинг манфаатлари йўлида давлат томонидан ўтказилаётган иқтисодий сиёсатнинг бирламчилигини таъминлайдиган демократик муассасадир.

— Ҳозирги вақтда кўпгина банклар узоқ муддатли инвестицияни амалга оширишда сусткашлик қилаётганликлари, бир дақиқалик фойда ортидан қувиш билан банд эканликлари ҳақида турли таъаналар эшитилмоқда. Вужудга келган вазиятни ўзгартириш учун уюшма томонидан қандай чоралар кўрилиши кўзда тутилаяпти?

— Иқтисодиётнинг самарадорлиги унинг инвестиция жараёнини таъминлаш қобилияти билан ўлчанади. Банк томонидан жамғарилган сармоя фақат истиқболли ишлаб чиқариш лойиҳаларига қўйилган тақдирдагина барқарор ва катта миқдорда фойда беради. Уюшманинг молия-саноат гуруҳларини тузиш, банк ва саноат сармоясини бирлаштиришда фаол иштирок этаётганлигини истиқболли, деб ҳисоблаймиз. Келгусида «Бизнес-фонд» ва «Ўзинвестлойиҳа» компанияси билан ҳамкорликда ўрта ва кичик бизнеснинг эҳтиёжлари ҳамда ўзига хосликларига жавоб берадиган, тижорат банкларига инвестиция қўйишда қулайликлар яратадиган, қисқа муддатда харажатларни қоплайдиган лойиҳалар бўйича илмий маълумотларнинг салмоқли базасини шакллантириш назарда тутилмоқда. Бундан ташқари, фақат маъмурий усуллар билангина банкларни молиявий захираларни ишлаб чиқаришга қўйишга мажбур этиш мумкин эмас. Буни иқтисодий жиҳатдан қулай бўлгани учунгина қилиш зарур, холос. Биз эса йўналишда барча хизматларни кўрсатадиган замонавий инфраструктура бўлимларини тузиш орқали тижорат банклари учун қулай инвестицион иқлимни вужудга келтирмоқчимиз. Уюшма қошидаги лизинг ва консалтинг-инжиниринг компанияларининг фаолияти ана шу мақсадларга йўналтирилгандир. Мазкур тадбирларнинг нечоғлик аҳамиятга молик эканлигини бизнинг ишимизда ихтисослашган, дунёга машҳур ва етакчи хорижий фирмаларнинг қатнашаётганлиги ҳам тасдиқламоқда.

— Умумий молиявий вазият, корхоналарнинг тўловга қобилиятлилигини яхшилаш мақсадида уларни акциядорлик уюшмаларига айлантириш жараёни фонд бозорининг ривожланиш ҳолатига сезиларли таъсир кўрсатаяпти. Ушбу муаммоларни ҳал этишда Банклар уюшмасининг иштироки тўғрисида нималар дея оласиз?

— Ҳозирги вақтда мамлакат корхоналарининг катта қисми, мулк шаклига кўра, акционерлик уюшмаларига айлангани маълум. Аммо, афсуски, кенг имкониятларни очиб бераётган бундай янги мақом ва бозор муносабатларини кўпчилик акциядорлар тўлалигича англаб етмаяптилар. Бизнинг банкларимиз ҳам қимматли қоғозлар билан ишлаш бўйича бир қатор хизматлар кўрсатиши, шу тариқа уларнинг яқин ёрдамчилари бўлишлари мумкин. Шуни ҳисобга олиб, уюшма фонд бозорини, аввало, банкларнинг қимматли қоғозлар бозорини ривожлантириш ишида иштирок этиш учун инвестиция-траст компаниясини таъсис этди. У буларнинг ҳисобини юритади, биржа маълумотларини таҳлил этади, қимматли қоғозлар бозоридаги ўзгаришларни тезликда қайд қилади ва республика банкларига малакали тавсиялар беради.

— Маълумки, республикамизнинг банк тизимида малакали мутахассисларнинг етишмаслиги сезилмоқда. Ушбу ҳолатни яхшилаш учун, сизнингча, қандай тадбирлар амалга оширилмоғи лозим?

— Уюшма таъсисчилари унинг ҳаракат дастурига мутахассислар тайёрлашнинг қатъий тизимини яратиш вазифасини ёзиб қўйишган. Айни чоғда бизнинг зиммамизга ўрта мактаблардаги банк касбларига меҳр қўйган иқтидорли ёшларни аниқлаш вазифаси ҳам юклатилган. Шу мақсадда жорий йилнинг ўзидаёқ Тошкент шаҳрида 10 та, ҳар бир вилоят марказида эса 2 та мактабда махсус синфлар ташкил этилади. Тўртта банк коллежи очилади. Шунингдек, уюшма олий ўқув юртлари билан ҳамкорликни йўлга қўйиб, қобилиятли талабалар учун махсус стипендиялар таъсис этади.

Ҳозирги вақтда бизнинг банкларимизга фақат иқтисодчилар ва молиячилар керак эмас. Замонавий банк шундай ноёб тузилмаки, у ўзининг мижозларига сон-саноқсиз вазифаларни ҳал этишда, жумладан, мулк ва қимматли қоғозларни бошқариш, сармояларни қулай жойлаштиришда ҳар томонлама ёрдам кўрсатиши шарт. Шунинг учун банкларга таваккалчилик, дилинг, траст, фьючерс операцияларини бошқарадиган мутахассислар ғоят зарур. Фонд бозори, компьютерлаш, телекоммуникация, компьютерларнинг дастурий маҳсулотларини ишлаб чиқиш бўйича кадрларга ҳам эҳтиёж катта. Бу муаммони ҳал этиш учун биз ҳозир барча манфаатдор вазирликлар ва республика бошқармалари, шунингдек, Европа Ҳамжамияти Қўмитаси, Европа ривожланиш ва тараққиёт банки ҳомийлигида ташкил этилган Регионал банк ўқув маркази билан мустаҳкам ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз.

Уюшма олдида турган яна бир вазифа — бу Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллиги кунида Марказий Осиёда ягона Банк-молия академиясининг эшигини очиш ва уни дунё талаби даражасидаги банк мутахассислари тайёрлайдиган махсус ўқув юртига айлантиришдир.

— Комплекс дастур банклар фаолиятининг қонунчилик ва меъёрий базаларини такомиллаштиришни назарда тутади. Ушбу йўналишда нима ишлар қилинаяпти?

— Ҳозирги кунда банк ишини ривожлантиришнинг жиддий муаммоларидан бири банклар фаолиятининг ҳуқуқий шартларини бундан-да такомиллаштиришдир. Шунинг учун уюшма ўзининг илк қадамлариданоқ банк тизими барча иштирокчилари ўзаро ҳамкорларининг соғлом, маданий тамойиллардан иборат бўлган мустаҳкам пойдеворини яратишга интилмоқда. Уюшма томонидан ташкил этилган бирламчи таркибий тузилмалардан бири ҳуқуқий таъминотнинг банклараро маркази бўлганлиги тасодифий эмас. Унинг вазифаси тижорат банкларининг манфаатларини қонуний ҳимоя қилиш, банк соҳаси учун қонунларни ишлаб чиқишда иштирок этиш, банклар билан консалтинг ишлари, шунингдек, Яқин ва Узоқ Шарқ мамлакатларидаги уюшмалар билан амалий ҳамкорликни йўлга қўйишдан иборатдир.

— Уюшма фаолиятининг дастлабки натижаларини якунлаган ҳолда яна нималар дейишингиз мумкин?

— Съездан кейинги давр, шубҳасиз, уюшманинг ташкилий -ҳуқуқий-таркибий тузилишини яратиш, бир қатор ташкилий-техникавий муаммоларни ҳал этиш, унинг ижроия идораларини тузиш, зарур банк-молия инфраструктурасини шакллантириш билан боғлиқ бўлди. Республика банк тизимини ривожлантиришнинг комплекс дастурини амалиётга татбиқ этиш бўйича ишлар ҳам аллақачон бошлаб юборилган.

«Халқ сўзи» мухбири Икром ЎТБОСАРОВ ва штатсиз мухбиримиз Йўлдошали ТОЖИБОЕВ суҳбатлашди.

Азимжон Хайитов ўзининг бутун умрини тарихий обидаларни таъмирлашга бағишлаган. Мана 43 йилдан буён у тарихий обидалар билан тиллашади. У Боҳоуддин Нақшбанд тарихий мажмуаси, Хазрати Хўжаижаҳон мажмуаси ҳамда Туркманистон, Тошкент шаҳарларидаги обидаларни таъмирлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган. Устанинг 20 дан зиёд шогирдлари бор.

Суратда: уста Азимжон Хайитов.

Тоҳиржон Ҳамроқул олган сурат.

ЭНДИ ХАРАЖАТЛАРГА ЧЕК ҚЎЙИЛСА КЕРАК...

Ўтган йили Қорақалпоғистонда асосий қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва давлатга топшириш бўйича белгиланган бир қанча режалар бажарилмади. Йилни салбий кўрсаткичлар билан якунлаган хўжаликлар фаолиятини ўрганиб чиққан махсус комиссия тўплаган маълумотлар асосида республикадаги 32та қишлоқ хўжалиги корхоналари норентабелли, деб топилди. Уларнинг йил давомида кўрган умумий зарари миқдори 238 миллион сўмни ташкил қилади.

Бундай хўжаликлар, айниқса, Амударё ва Беруний туманларида кўпчиликни ташкил қилади. Республикадаги норентабелли хўжаликларнинг ҳам деярли ярми айнан шу туманларда жойлашган. Қораўзак, Тўрткўл, Тахтакўпир туманларида учтадан, Шуманой туманида эса иккита норентабелли хўжалик мавжуд.

Ўтган йилги кўрган зарари миқдори бўйича Тўрткул туманидаги Й. Қурбонов номли жамоа хўжалиги ҳаммадан ўтиб тушди. Хўжаликда бу кўрсаткич нақд 18 миллион сўмни ташкил этди. Беруний туманидаги «Бийбозор» жамоа хўжалиги эса йилни 13,5 миллион сўмлик зарар билан якунлаган. Улар фаолиятининг таҳлили катта миқдордаги сарф-харажатлар, асосан, сув танқислиги, ёнилғига, ўғитга ва меҳнатга ҳақ тўлашдаги ортиқча чиқимлар сабабли юзага келаётганлигини кўрсатади.

Яқинда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашида ўтган йилни зарар билан якунлаган хўжаликлар фаолиятига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Амударё тумани ҳокими Ф. Эрмонов, Қораўзак тумани ҳокими М. Гулимбетов, Тахтакўпир тумани ҳокими З. Ималатдиновларнинг ушбу масалаларга оид ҳисоботлари тингланди.

Йиғилишда Қорақлпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгаси Раиси У. Аширбеков сўзга чиқиб, республиканинг агросаноат мажмуи ва қишлоқ хўжалиги корхоналари раҳбарларидан хўжаликларнинг зарар билан ишлаш ҳолларини бартараф қилиш, жорий қишлоқ хўжалиги йилини даромад билан якунлаш, аграр соҳа иқтисодиётини ривожлантириш масалалари юзасидан бир қатор чора-тадбирларни зудлик билан амалга ошириш зарурлигини таъкидлаб ўтди.

Йиғилишда кўриб чиқилган масалалар юзасидан зарур чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Пиру бадавлатлар

САВОБ

Ёки уруш йилларида етти нафар етимни ўз бағрига олган Эргаш ота ҳақида

Эргаш ота... Бу номни кўкдалаликлар ҳурмат билан тилга олишади. Айни кунда отахон 75 ёшда. У умрини ҳалол меҳнат ва савобли ишларга бағишлади.

Ота тақдир тақозаси билан пароканда бўлган оилаларнинг етти нафар фарзандларини бағрига олиб, меҳр мурувват кўрсатди, ёмон кунларда бошпана бериб, борини баҳам кўрди. Бугунги кунда улар вояга етиб, вилоятнинг қатор туманларида осойишта умр кечиришмоқда. Уларнинг бола-чақалари, невара-чевараларининг сони юз нафардан ошди.

Эргаш отанинг хатлар сақланадиган альбомини варақлайман. Бири узоқ Литвадан, бири эса Косондан, бошқаси Миракидан... Мактубларни ўқиганинг сайин кўнглинг равшан тортиб бораверади.

— Асли Кўкдаланинг Мозорли қишлоғида туғилганман, — дейди Эргаш ота. — Ўн ёшимда отадан етим қолдим. Катта-кичик саккиз фарзанд онам қарамоғида қолгандик. Кўкдала даштлари азал-азалдан ғалланинг макони эмасми, бошоқ териб, кун кечирардик.

Эстониядан 1928 йилда ватанимизга келган биринчи тракторчи аёл Минна Августовна Климент мени ўзига шогирдликка олиб, тракторчиликка ўргатди. Бир умр бу аёлдан миннатдорман. 1929 йилда эса, Кўкдалада ғалла мўл бўлди. Меҳнат кунига дон бериларди. Аста-секин рўзғоримиз бут бўла бошлади...

Етти нафар етим-есирни ўксик бошини силаб, вояга етказдим. Бизнинг тирикчилигимиз — Тангрининг эҳсони. Унинг шукронасига муҳтожлар дардига малҳам бўлиш ҳар бир кишининг муқаддас вазифасидир.

Эргаш ота ҳақида батафсил ҳикоя қилиб ўтириш бизнингча, шарт эмас. Агар йўлингиз тушиб, Кўкдалага борсангиз у ерликлар сизга «кифтини келтириб» сўзлаб беришади. Чунки кўкдалаликлар Эргаш отани биздан яхшироқ билишади-да.

F. РАҲМОНОВ,
Қашқадарё.

Чуст—уч минг йиллик тарихга эга қадимий шаҳар. Унинг аҳолиси қадим-қадимдан заргарлик, темирчилик, кулолчилик, кўнчилик каби ҳунарлар билан шуғулланиб келган.

ҲУНАРМАНДЛАР ШАҲРИ

Чуст дўпписи ва пичоғининг довруғи нафақат республикамизда, балки хорижий мамлакатларда ҳам машҳур.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ўтган йили шаҳар ҳокимлиги халқ ҳунармандчилигини қайта тиклаш борасида катта бир хайрли ишга қўл урди. Республикамиз мустақиллигининг тўрт йиллик байрами арафасида «Ҳунармандлар куни» ўтказилди. Бу тадбир шаҳар ва туман аҳолисининг катта байрамига айланиб кетди.

Кўрик-танловда барча фуқаролар йиғинлари жамоалари қатори мен раҳбарлик қилаётган тўрт минг аҳолиси бўлган «Навбаҳор» маҳалласи ҳунармандлари ҳам беш турдан зиёд ўз маҳсулотлари билан фаол қатнашдилар.

Чуст ҳунармандчилиги хусусида гап борар экан, улар ишлаб чиқараётган турли-туман уй-рўзғор буюмлари, хўжалик ишлари учун асбоб-ускуналар, бежирим оёқ кийимлари ва эндигина тандирдан чиққан ширмой нонлар бугунги кунда бозор пештахталарини тўлдириб, иқтисодий қийинчиликларни енгиб ўтишда ўз ҳиссаларини қўшмоқда.

Маҳаллаларда тадбиркорлик ва ободончиликка алоҳида эътибор билан қаралмоқда. Биргина бизнинг маҳалламизда шаҳар кенгашининг ноиби Муроджон Ашуров ҳамда Шарифжон Ҳасанов, Ҳабибжон Расулов сингари тадбиркорларнинг ташаббуси билан қисқа вақт ичида «Чоркўча», «Ғортепа» ва «Чилдухтарон» гузарлари қуриб битказилди.

Айни кунда бу гузарларда нонвойхона, чойхона, аралаш моллар дўконлари, қассобхона, сартарошхона каби хизмат турлари ишлаб турибди.

Аҳолининг кам таъминланган табақасини ижтимоий ҳимояга олиш, уларга ҳар томонлама моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш маҳалла фуқаролар йиғинларининг бугунги кундаги бош вазифаларидан биридир. Шу ҳақдаги Президентимизнинг фармонига кўра ўтган йилнинг октябрь ойидан бошлаб ҳар кварталда юздан ортиқ ночор оилаларга моддий ёрдам бериб борилмоқда. Бизда кам таъминланган оилаларнинг аза ва маракаларини ижтимоий ҳимояга олиш, бунинг учун аҳоли ва тадбиркорлар ҳисобидан моддий ёрдам фонди ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинган. Никоҳ ва хатна тўйлари харажатларини кескин қисқартирганимиз аҳолининг ўзини ўзи ижтимоий ҳимоя қилиши имконини бермоқда.

Ҳозирги кунда маҳалламиз ҳудудида иккита хусусий чойхона, иккита савдо дўкони, битта сартарошхона, иккита қассобхона, оёқ кийимларни таъмирлаш устахонаси, автосервис, «Бобуршоҳ», «Сўғдиёна» каби корхоналар ишлаб турибди.

Маҳалламиз жамоаси ёшларнинг кўпроқ зарур касб-ҳунарларни қунт билан ўрганишларига, заргарлик, жундан кигиз, теридан чарм ишлаб чиқариш каби ҳунарларни қайта тиклашга ҳамда шу йўл билан янги иш ўринларини кўпайтиришга эътиборни қаратмоқдалар.

Саидаҳмад НАСИМХОНОВ,
Чуст шаҳридаги «Навбаҳор» маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

...1976 йил мен Совет Армияси сафидан заҳирага бўшатилдим. Қўлимда ТошДУ журналистика факультетини тугатганим ҳақидаги диплом ва мени бир ой муддат ичида ихтисосим бўйича ишга жойлаш тўғрисида ҳарбий қисмдан берилган қоғоз.

АРМОН ВА ДАЪВАТ

Мустақил равишдаги излашлар натижа беравермагач, ўзим яшайдиган вилоят партия комитетининг матбуот сектори мудири ҳузурига кирдим. Шундоқ-шундоқ деб вазиятни тушунтирдим.

— Партияда бормисиз? — деди сектор мудири суҳбатимиз ўрталарида.

— Йўқ.

— Эсиз, қандай яхши-яхши лавозимлар бўш турибди. Агар коммунист бўлганингизда лоақал бирон район газетасининг редактори ўринбосарлигига тавсия этардим. Афсус...

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг яқинда бир гуруҳ россиялик журналистлар билан суҳбати чоғида, жумладан, собиқ Иттифоқ республикаларида коммунистик партиялар «жонлана» бошлагани тилга олинди. Шу маънода, «Ўзбекистон Компартияси ҳам қайта тикланиши мумкинми?» деган савол кўтарилди.

Мазкур учрашувни «Зангори экран» орқали кўрар эканман, ёшлигимда бўлган ана шу воқеа ёдимга тушди.

Ўшанда мени ҳайратга солган жойи шу бўлдики, обком ходимини менинг нималар ёзишим, қаламим «ўткир»ми, йўқми, икки йиллик ҳарбий хизмат даврида ўқиганларим эсимдан чиқиб кетмаганми — бу эмас, партияга аъзолигим масаласи кўпроқ қизиқтирди.

Ишончим комилки, бунга ўхшаш мисоллар халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаган деярли ҳар бир фуқаро ҳаётидан топилади.

Бирон хўжалик, завод ёки илм даргоҳига раҳбар бўлишга икки номзод бор, дейлик, бири — билим доираси кенг, ташкилотчилиги, инсоний фазилатлари ҳам юксак мутахассис, фақат бир «айби» партия аъзоси эмас. Иккинчиси — бунинг акси-ю, аммо коммунист. Улардан қай бири мазкур лавозимга муносиб кўриларди? Албатта, иккинчиси. Хорижга чиқиш, тақдирлаш масалаларида ҳам шундай тартиб ўрнатилганди. Хуллас, кўтарилишнинг биринчи шарти — партия аъзоси бўлиш эди. Бу ишга айрим жойларда пора аралашгани боисини ҳам шундан изламоқ керак.

Совет халқларининг «ягона оила»си, «юксак турмуш тарзи» сингари катта-катта ёлғонларни, ҳақиқатни билиб қолмасин, чет эллардаги ҳақиқий ҳаётни кўрмасин дея, бир умр «олтин қафас» ичида сақлаб келинганимизни бир ёққа қўйиб турайлик. Планли экономика туфайли иқтисодий тараққиётнинг охирги поғоналарига тушиб қолганимизни, партияда заковат соҳиблари кўпайиб кетмасин, балки аксарият маъқуллаб қўл кўтарадиган ва қарсак чаладиганлардан иборат бўлсин, дея зиёлиларнинг «давримиз ақл-идроки ва виждони»га иложи борича яқинлаштирилмаганини айтиб ўтирмайлик. Бундай ўкинч ва маломатлар ҳар биримизнинг дилимизда қалашиб ётибди.

Лекин, собиқ КПСС яккаҳоким бўлган йиллар ҳам тарихимизнинг бир бўлаги. Бундан кўз юмишга, у йилларни тарих солномаларидан ўчириб ташлашга ҳаққимиз йўқ. Кўпчилигимиз ўша тузумдан чиққанмиз. Қолаверса, партия сафларида минглаб, балки ўн минглаб ҳалол ва содда, ишонувчан «оддий аъзолар» бор эдики, бизнинг ўша партия ҳақидаги баъзи мулоҳазаларимиз, заррача бўлса-да, уларнинг шаънига тегмаслиги керак. Катта «ўйин»лар эса бундай «оддий аъзолар»нинг на қалами, на овози етадиган катта идораларда бўлган. Суҳбатда зикр этилган «коммунистик ғояларни кўтариб юрганлар», «Оламшумул» стратегия ва тактикаларни ўйлаб чиқарганлар ҳам ўша ерлардаги «валломат»лар эди. Қолганларнинг вазифаси — аъзолик бадалини вақтида тўлаш, итоат этишдангина иборат бўлган, холос.

Қардош республикаларга келсак, уларнинг раҳбарларидан тортиб оддий коммунистларгача асосан ўша «қолганлар» тоифасига мансуб эди. Шунинг учун ҳам улар ўзлари етакчи бўлган республикаларнинг хоҳиш-иродасини ифода эта олмасдилар. Хусусан, бизнинг республикамизда машъум «Пахта иши», «Ўзбеклар иши» ниқоби остида юз берган қатағонга йўл қўйиб бердилар. Нафақат халқни, балки ўзларини ҳам ҳимоя қилолмай, ана шу гирдобга ғарқ бўлдилар.

Шу ўринда Президент Ислом Каримовнинг ўша вақтда бу ваҳший тўлқинга мардонавор қарши турганини, собиқ СССРнинг турли бурчакларидаги турмаларда боя айтилган «иш»лар бўйича азоб чекаётган юзлаб бегуноҳ юртдошларимизни озодликка чиқарганини эсламасак, бу қатъиятли, жасоратли юртбошимизнинг халқимиз олдидаги улкан тарихий хизматларидан бири эканини эътироф этмасак, инсофдан бўлмас.

Собиқ Коммунистик партияга бугунги ёндашувимизни изоҳлаш, уни қайта тиклашга эҳтиёж бор-йўқлигини аниқлаш учун шунинг ўзи кифоя эмасмикан? Президент таъбири билан айтганда: «Шуларни барчасидан кейин бу масалаларга бизнинг муносабатимиз қандай бўлиши мумкин?».

Шунча гап-сўз, бошимиздан кечган тўфону офатлардан кейин эндигина пешонамизга офтоб теккан бир пайтда яна ўша замонларни қўмсаш, бўйнимизга «олтин занжир»ни илиш истаги туғилиши мумкинми? Балки, ўша пайтда пичоғи мой устида бўлган, янги замонда мансаб тулпоридан тушиб қолган айрим кимсалар «бахтли ўтмиш»ни соғинса соғинаётгандир. Лекин улар эрк нималигини эндигина ҳис эта бошлаган халқ олдида уммондан томчи ҳам эмас-ку! Президент Ислом Каримов ўша суҳбатда қатъий равишда «Бизда миллий Коммунистик партия тузиш учун ижтимоий замин, мен ҳатто миллий замин деган бўлардим, бундай замин йўқ», деганида ана шу ҳақиқатни, халқимиз руҳиятидаги ўтмиш алам ва изтиробларини назарда тутган бўлса ажаб эмас!

Бугун вазият ҳам, одамларнинг дунёқараши ҳам мутлақо ўзгача. Ҳеч ким ҳеч қаерда қайси партияга мансублигимизни сўрамайди. Ҳар ким ўз қобилияти, иқтидорига яраша эл фаровонлиги йўлида меҳнат қиляпти. Машҳур беш тамойилнинг бирида айтилганидек, иқтисодиёт сиёсатдан ҳоли. Иқтисодий фаолият эркин. Минглаб ёшлар чет элларда ўқияпти. Дунё Ўзбекистонга, Ўзбекистон дунёга очиқ. Фақат бир нарса — ниятнинг поклиги, фаолиятнинг қонунийлиги талаб қилинади, холос.

... Мен кейинги йилларда хизмат юзасидан кўплаб хорижий мамлакатларда бўлдим. Имкон қадар уларнинг ҳаёти, турмуши билан танишдим. Ҳурфикрлилик, соғлом, ҳалол рақобат эса ҳам иқтисодиёт, ҳам жамият тараққиётининг асоси эканига амин бўлдим. Дунёдаги барча мутараққий давлатлар ана шу тамойилларга амал қилган ҳолда такомилга эришганига гувоҳ бўлдим. Гарчи буни марксизм «даҳо»лари жамиятдаги «антагонистик» зиддиятлар, деб миямизга қуйиб келган бўлсаларда, мустақиллик шарофати ила кўзимиз очилиб, бу асл ҳақиқатларнинг туб моҳиятига етаётганимизга, мустақил Ўзбекистонимиз тараққиётнинг ўзига хос ва тўғри йўлидан кетаётганига шукрона айтаман.

...Айни вақтда қанча-қанча йиллар зое кетганидан, бир неча авлод умри саробга ишониб ўтганидан ўкинаман. Бу ўкинч бугунги кунларни янада қадрлашга, мустақиллигимизни тағинда мустаҳкамлаш учун бутун куч ва қобилиятни, ақл-заковатни сарфлашга даъват этади.

Аҳмад ТОШХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист.
(ЎзА).

МЕҲНАТ. ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА. КАФОЛАТ

«Бозор муносабатлари ва иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришлар чуқурлашган сари аҳолининг турмуш даражасига таъсир қилади, камчиликлар ҳам сўзсиз пайдо бўлишини назарда тутишимиз керак. Шу сабабли кучли ижтимоий сиёсатни унутмаслигимиз лозим. Ижтимоий муҳофаза воситаларини янада мустаҳкамлаш учун аниқ йўналишни кучайтириш зарур».

И. КАРИМОВ.

БАНДЛИК ХИЗМАТИ — КЎМАКДОШИНГИЗ

Республикамизда аҳолининг кам таъминланган қисмини ижтимоий ҳимоя қилиш масаласига жуда катта эътибор бериб келинмоқда. Кейинги йилларда шу йўналишда кўплаб қарор ва қонунлар қабул қилинди. Президентимиз белгилаб берган иқтисодий тараққиёт асосий йўналишлари беш тамойилидан бири ҳам ижтимоий ҳимоя эканлиги фикримизнинг далилидир.

Бу табиий ҳол. Чунки бозор иқтисодиётининг қонун-қоидалари шуни тақозо этади. Бугунги кунда меҳнат бозорида ўзига хос ўзгаришлар содир бўляпти. Баъзи соҳаларда иш ўринлари қисқармоқда, бошқа тармоқларда эса янгилари ташкил этиляпти. Яъни харидорбоп, рақобатга дош бера оладиган маҳсулотлар ишлаб чиқараётган корхоналар кенгайиб бормоқда. Бу жойларда эса ўз-ўзидан малакали кишиларга талаб ортмоқда.

Биз меҳнат бозоридаги талаб ва таклифни чуқур ўрганиш, уни ҳар томонлама таҳлил этиш, аниқ йўналишларни белгилаб олиш устида мунтазам иш олиб боряпмиз. Мақсадимиз бўш қолган фуқароларни ишга жойлаштириш, улар учун янги ўринлар яратиш, умуман, шаҳримиздаги кўмакка муҳтож ҳар бир фуқарога ёрдам бериш. Бундан ташқари меҳнаткашларнинг иш жойларини шаҳодатдан ўтказиш, касбга йўналтириш, қайта ўқитиш, фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини муҳофаза қилиш, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларга ёрдам бериш борасида ҳам муайян тадбирларни амалга оширяпмиз.

1995 йилда бизнинг бўлинмаларимизга 40 мингга яқин фуқаро ёрдам сўраб мурожаат қилган бўлса, уларнинг 25 мингига ҳуқуқий маслаҳатлар берилди, йўл-йўриқ кўрсатилди. 10 мингга яқин фуқаро шаҳримиздаги турли корхона ва ташкилотларга ишга жойлаштирилди. 1050 нафар киши янги касбга қайта ўқитилди. Шунингдек, 57 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилди. Юқоридаги рақамларнинг ўзиёқ ишимиз кўламини кўрсатади.

Бундан ташқари Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги фармони ижросини таъмирлаш мақсадида маҳалла фаоллари билан ҳамкорликда иш олиб бордик. Натижада, ўтган йили Тошкент шаҳрида 150 минг оилага 124 миллион сўмга яқин моддий ёрдам кўрсатилди.

Айниқса, туманлардаги бўлинмаларимиз ҳокимликлар билан ҳамкорликда ташкил этаётган «Бўш иш ўринлари» ярмаркаси яхши самара бермоқда. Бундай ярмаркалар барча туманларда ўтказилди. Уларда шаҳримиздаги аксарият корхона ва ташкилотлар, билим юртлари, ўрта мактабни битирувчилар, маҳалла қўмиталари фаоллари қатнашдилар. Пировардида юзлаб ҳамшаҳарларимизга ўзларига маъқул иш топишда амалий ёрдам берилди.

Маълумки, бола тарбияси, рўзғор юмушлари ва бошқа сабабларга кўра уйда ўтирган онахонларимиз, опа-сингилларимиз минглаб топилади. Бундан ташқари баъзи корхоналарда иш ҳажмининг камайиши муносабати билан қисқаришга тушаётганларнинг кўпчилигини аёллар ташкил қилаётганлигидан ҳам кўз юмушимиз мумкин эмас. Шу боис, биз декабрь ва январь ойларида махсус «Аёллар бандлик муаммолари ярмаркаси»ни ташкил этдик. Бу тадбирда шаҳар ва туманлар хотин-қизлар қўмиталари фаол иштирок этдилар. Бу йил ҳам шу йўналишлардаги тадбирларни изчил давом эттириш ниятидамиз.

Ҳозир пойтахтимизда 472 маҳалла фаолият кўрсатмоқда. Бу жуда катта куч.

Қайси оила ёрдамга муҳтожу, ким қандай тирикчилик қилиши, қанча одам ишламаслиги хусусидаги масалаларни маҳалла фаоллари бошқалардан яхшироқ билишади. Умуман, ижтимоий ҳимоя, ишсизларни аниқлаш, уларга йўл-йўриқ кўрсатиш, янги иш ўринлари ташкил этишда маҳаллалар билан ҳамкорлик қилиш яхши самара беришини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Шу боис биз маҳалла оқсоқоллари билан мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз.

Юқорида эслатиб ўтганимиздек, фақат бола тарбияси, уй-рўзғор юмушлари билан банд бўлиб қолганлар ҳам талайгина. Биз жойларда ўтказган тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, улар орасида яшаш жойига яқинроқ, ўзига маъқул иш бўлса, меҳнат қилиш истагида юрганлар етарлича топилар экан. Айнан шу масалалар доирасига аниқлик киритиш, бевосита маҳаллаларда янги иш ўринлари ташкил этиш борасида ҳам изчил иш юритяпмиз. Зеро, бизнинг маҳаллий шарт-шароитларимиз учун бундай тадбирларни амалга ошириш улкан маънавий, ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эгадир.

Ҳаётимиздаги яна бир муҳим жиҳат — корхоналарнинг давлат тасарруфидан чиқарилишидир. Шунингдек, кўплаб хусусий кичик корхоналар, масъулияти чекланган жамиятлар, турли фирмалар ташкил этилаётганлиги ҳам бозор иқтисодиёти шарофати. Очиғи, бу жараён бирмунча тезлашиб бораётганлиги кўзга ташланмоқда.

Бундай шароитда бандлик хизмати ходимлари ишчи ҳамда бошқа турли мутахассисларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қила оладиларми, деган савол туғилади. Мулкнинг қандай шаклда бўлишидан қатъий назар биз уларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қиламиз.

1995 йилда бевосита бизнинг ходимларимиз иштирокида ўнлаб корхоналар давлат тасарруфидан чиқарилди. Улар орасида маҳаллий саноат, қурилиш, енгил саноат, маиший хизмат ва бошқа тармоқлар бор. Ўз-ўзидан корхоналар давлат тасарруфидан чиқарилгандан сўнг уларнинг баъзиларида иш ўринлари қисқартирилган. Ана шундай фуқароларнинг аксарияти ишга жойлаштирилди. Бу муҳим жараёнда ҳар бир ишчи тақдири туманлардаги бандлик хизмати ходимларимиз назоратида турди.

Яна бир фикр. Ўтган йили шаҳримиздаги 675 ташкилот ва корхоналар текширилганда уларнинг 41 тасида бўш иш ўринлари ҳақидаги маълумот ўз вақтида хабар қилинмаганлиги ёки умуман яширилганлиги аниқланди. Албатта, ўша ташкилот бошлиқларига жарима солинди. Лекин гап фақат жаримада эмас. Мен бундай раҳбарларни умумий ишимиз моҳиятини яхши англамаётганлар сирасига киритган бўлардим. Назаримда, ана шунга ўхшаш кишилар тараққиётимизга, белгиланган режаларимизнинг бажарилишига тўсқинлик қилаётгандай. Чунки эътиборсизликнинг, хатонинг катта-кичиги бўлмайди.

Ҳали олдимизда режалаштирилган ишларимиз кўп. Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IV сессиясида сўзлаган нутқида «Ҳозирги қийин даврда аҳолига ижтимоий мадад бериш юзасидан 1996 йилда амалга ошириладиган чора-тадбирлар самарадорлигини ошириш лозим», дея алоҳида таъкидлаб ўтди. Президентимизнинг бу фикрлари биз учун дастуриламал бўлиб хизмат қилади. Бошқармамиз жамоаси зиммаларидаги масъулиятли вазифаларни бажариш, кўмак истаб келган ҳар бир фуқарога ёрдам бериш учун қўлларидан келган барча ишни қиладилар.

Собиржон САИДКАРИМОВ,
Тошкент шаҳар Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармаси бошлиғи

ЖАҲОНГА ЙЎЛ

Республикамиз мустақиллигининг беш йиллиги ҳам тобора яқинлашиб келмоқда. Ўтган ана шу қисқа давр мобайнида Ўзбекистонда кўламли ишлар амалга оширилди. Жаҳондаги кўпгина етакчи давлатлар билан иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатилди.

Кейинги йилларда чет эллик тадбиркор ва ишбилармонларнинг ўлкамизга бўлган қизиқиши тобора ортиб бораётганлиги бежиз эмас. Тўғрироғи, бу юртбошимизнинг узоқни кўзлаб олиб бораётган ички ва ташқи сиёсати самарасидир. Шу боис ҳозирги кунда фақат Тошкент шаҳрининг ўзида ўнлаб Америка, Германия, Англия, Туркия, Покистон, Жанубий Корея каби давлатларнинг етакчи компания ва фирмалари билан ҳамкорликда очилган қўшма корхоналар фаолият кўрсатмоқда.

Маълумки, 1995 йилнинг 19 октябрида Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг чет элдаги ҳамда хорижий фуқароларнинг республикадаги касб фаолияти тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Бундан кўзда тутилган асосий мақсад ўлкамизда меҳнат фаолияти билан шуғулланувчи хорижий фуқаролар билан ишни ташкил этишни янги поғонага кўтариш, ҳамкорликни янада кучайтиришдан иборатдир. Мазкур қарордан сўнг ўтган қисқа вақт мобайнида Тошкент шаҳридаги ўнлаб қўшма корхона ва фирмаларга ҳамда мингдан ортиқ чет эллик фуқароларга ўз фаолиятларини давом эттириш учун рухсатнома берилди. Бу борадаги ишлар давом эттирилмоқда. Шаҳримиз фуқароларини чет элга ишга юбориш соҳасида ҳам иш олиб бораяпмиз. Фақатгина ўтган йилнинг ўзида чет элда ишлаш хоҳиши бўлган 226 нафар йигит-қизларнинг ҳужжатлари танлов комиссиясига тақдим этилди.

Ҳозирги кунда шулардан 85 нафари Жанубий Кореяда меҳнат қилмоқда. Бир сўз билан айтганда Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда.

Й. ИСМОИЛОВ,
Бош бошқарманинг бўлим бошлиғи.

ЛОҚАЙД БЎЛМАЙЛИК

Яқинда матбуотда «Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси» босилди. Бу ҳужжатнинг аҳамияти республикамиз аҳолиси учун ниҳоятда каттадир.

Шу боис, бошқарма қошидаги Давлат меҳнат инспекцияси ходимлари мазкур қонун моҳиятини ҳар бир фуқаро онгига етказиш, мақсадида жойларда чуқур тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Чунки аҳолининг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бизнинг асосий вазифаларимиздан бири саналади.

Чилонзор туманида 2 мингдан ортиқ корхона ва ташкилотлар фаолият кўрсатади. Афсуски, уларнинг барчасида ҳам меҳнат қонунларига тўла риоя қилинади, дея олмаймиз. Баъзи корхона раҳбарлари бўш иш ўринларини яширишади. Баъзилари эса бўш жой бўла туриб иш сўраб келганларнинг аризаларини рад этишади. Ўтган йили ана шундай корхона раҳбарларидан йигирматасига жарима солинди. Айниқса, «Совпластитал», «Герметик», «Интегретор» каби корхоналарда меҳнат қонунларига тўла риоя қилинмаётганлиги кишини ташвишлантиради.

Туманимиздаги корхона ва ташкилотлар фаолиятини ўрганиб кўрганимизда уларнинг баъзиларида ишчиларнинг меҳнат ҳуқуқларига менсимасдан қараётганлигининг, уларнинг ҳақли эътирозлари инобатга олинмаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Биргина мисол: Ўзбекистон Балиқчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари қисқаришга тушган ходимларга 6 ой мобайнида қонунда белгилаб қўйилган товон пули (компенсация)ни тўлашмаган. Фақатгина Давлат меҳнат инспекцияси ходимлари аралашувидан сўнггина бу иш ижобий ҳал қилинди. Ёки муддатидан олдин пенсияга чиққан фуқаро Л. Репина туман ижтимоий таъминот бўлими ходимларининг лоқайдлиги, эътиборсизлиги, масъулиятсизлиги туфайли уни расмийлаштириш учун 9 ой овораю сарсон бўлган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Энг муҳими ҳар бир раҳбар ишчи тақдирига лоқайд бўлмасин. Уларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилсин. Биз эса ўз навбатида ҳар бир фуқарога қўлимиздан келган ёрдамни беришга тайёрмиз.

Ф. АБДУЛЛАЕВА,
Чилонзор тумани Бандлик хизматининг давлат меҳнат инспекцияси бўлими бошлиғи.

ЎЗИМИЗ ЎҚИТИБ, ИШГА ЖОЙЛАШТИРАМИЗ

ДЕЙДИ МАРКАЗ БОШЛИҒИ БОТИР ҲАКИМОВ

Бугунги кунда турли сабабларга кўра касбини ўзгартириш ниятида юрган фуқаролар ўнлаб, юзлаб топилади. Хўш, улар иккинчи касб сирларини қаерда ўзлаштиришлари мумкин? Мабодо, ўқиш учун ортиқча маблағи бўлмаса-чи? Хуллас, саволлар кўп.

Шуни очиқ айтиш мумкинки, шаҳримиздаги аксарият аҳоли бизнинг ўқув марказимиз фаолиятидан яхши хабардор эмас. Ваҳоланки, бизнинг асосий йўналишимиз ана шундай кишиларга ёрдам бериш, уларни қайта ўқитиш, ишга жойлаштиришга қаратилган. Шу билан бир қаторда ёшларни касбга йўналтириш борасида ҳам аниқ дастур асосида иш олиб бораяпмиз.

Ҳозир Марказимизда ҳисобчилик, наққошлик, тикувчи-бичувчилик, дурадгорлик каби ўндан ортиқ касблар бўйича 582 нафар тингловчи билим олмоқда. Умуман, Тошкент шаҳар Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармаси қошидаги бизнинг ишсизларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш Марказимиз ўз фаолиятини бошлагандан буён ўтган уч йил давомида 2500 фуқаро қайта ўқитилиб, халқ хўжалигининг турли соҳаларига ишга жойлаштирилди.

Мабодо Сизга шу йўналишда ёрдам керак бўлса, марҳамат ўзингиз яшаб турган тумандаги бандлик хизмати мутахассисларига мурожаат қилинг. У ерда Сизга йўлланма беришади. Биз эса Сизни текинга ўқитамиз, стипендия берамиз, йўл харажатларингизни тўлаймиз ва ниҳоят ишга жойлаштириб қўямиз.

Ўқиш Марказимизга марҳамат!

БУ РАҚАМЛАР БЕФАРҚ ҚОЛДИРМАЙДИ

(шу йил январгача бўлган маълумот)

Тошкент шаҳрида айни пайтда 1284,9 минг ишга яроқли одам бор. Шулардан 847,5 минг нафар киши ишлайди. Ўқувчилар 117 минг, хизматчилар — 149,2 минг. Аҳолининг 105,5 минг нафари иш билан банд эмас (шулардан 6,9 минги ногирон).

Шу ойда 15,2 минг бўш иш ўринлари аниқланган.

Бир ойда 1218 нафар киши иш изловчи сифатида қайд қилинган. Шулардан — 898 нафари иш билан таъминланган. Ишсизларнинг 55 фоизи эркаклар. Бу йил иш билан таъминланишнинг бир ойлик кўрсаткичи ўтган йилдагидан 19,4 фоиз юқори.

САМАРАЛИ МЕҲНАТ ЯХШИ ШАРОИТГА БОҒЛИҚ

Корхона, ташкилот, муассаса, концерн ва уюшмалар қайси мулкчиликдан қатъий назар, давлат меҳнат экспертизаси ходимлари томонидан шарт-шароитлари ўрганиб чиқилади.

Албатта, иш жойларидаги мўътадил об-ҳаво, шовқинсиз, чангсиз, турли зарарли газларсиз ва механик тебранишларсиз муҳит самарага ижобий таъсир этади. Ана шуни таъминлаш мақсадида меҳнат жамоаларида иш жойларини баҳолаш комиссиялари тузилади. Улар етарлича шароитни таъминлаш ҳақида маъмуриятга талаблар қўйиш билан бирга, у бажарилмаган холатда иш жараёнларини тўхтатиш юзасидан юқори ташкилотларга хабар беришларит мумкин. Афсуски, меҳнат шароитларини экспертиза қилиш шуни кўрсатмоқдаки, баъзи жойларда юқоридаги талабларга риоя қилинмайди. Қолаверса, комиссиянинг ўзи ҳам тузилмаган бўлади. Бизнинг муассасамиз текширишлар олиб борганда, «Тошқурилишинвест», «Алтемир», «Юлдуз», «Совпластитал», «Намуна-И», «Тошкентмебель» каби корхоналарда ана шундай ҳолга дуч келинди.

Корхоналарнинг баъзи цехларида объектив сабаблар билан зарарли омиллар учраши мумкин. Бундай пайтда агар юқоридаги талаблар бажарилса, Вазирлар Маҳкамасининг 72-қарорига кўра, ишчиларга даромадларидан 25 фоиздан ошмаган имтиёзли солиқ тўлаш имконияти берилади. Бироқ бу енгилликни ҳамма ҳам билавермайди. Бунинг учун иш жойлари шаҳодатланган бўлиши керак. Мабодо, ана шундай хизматга эҳтиёж туғилса, бизга қўнғироқ қилишлари мумкин: 68-47-96; 68-47-97.

Ю. ҲАМДАМОВ,
меҳнат шарт-шароитлари бўйича бош эксперт.

ИШЛАШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ? МАРҲАМАТ!

Ижтимоий муҳофазага муҳтожмисиз? Ёрдамга шаймиз. Касбингизни ўзгартирмоқчимисиз? Марҳамат! Шунингдек, сизларни текинга ўқитиб, ишга жойлаштириб қўйишга ҳам тайёрмиз.

Азизлар! Бирон сабабга кўра вақтинчалик ишсизлар сафидан жой олган ёки ҳимояга муҳтож бўлсангиз, ўзингиз яшаётган ҳудуддаги бош бошқармамиз бўлинмаларига мурожаат қилишларингиз мумкин:

Акмал Икромов тумани —	*Чилонзор, 22-кв, 7. т. 74-58-91.*
Бектемир тумани —	*Ҳ. Бойқаро, 4. т. 90-42-93.*
Миробод тумани —	*Т. Шевченко, 64. т. 55-81-09.*
Мирзо Улуғбек тумани —	*Гоголь, 38. т. 36-36-55.*
Собир Раҳимов тумани —	*Қорасарой, 269. т. 48-43-50.*
Сирғали тумани —	*Спутник I, 42. 57-58-71.*
Ҳамза тумани —	*М. Ҳасанова, 2. т. 96-49-40.*
Чилонзор тумани —	*Фарҳод, 10, т. 76-77-99.*
Шайхонтоҳур тумани —	*М-14, 7. т. 44-59-90.*
Юнусобод тумани —	*Ж. Обидова, 8-Б. т. 35-33-71.*
Яккасарой тумани —	*Бобур, 33-А. т. 54-75-61.*

Ходимларимиз сизнинг ташвишларингизга шерик бўлишга, малакали хизмат ва ёрдам кўрсатишга ҳамиша мунтазир.

Мақолаларни Ҳ. САТТОРОВ тайёрлади.

СУРАТДА: шаҳар Меҳнат бош бошқармаси ижтимоий ҳимоя қилиш бош мутахассиси ҳамкасблари билан.

"ЎЗБЕКМАШСЕРВИС"

Ўзбек-Беларус қўшма корхонаси
Тошкентдаги омборидан:
- МАЗ туркумига кирувчи автомобиллар ва улар учун эҳтиёт қисмлар;
- ЯМЗ-238 2М, Д-245 ва Д-243 (МТЗ тракторлари учун) маркали двигателлар;
- МАЗ-8378 маркали (соябони билан) тиркамалар;
- 320/508 маркали автошиналар;
- қишлоқ хўжалик машиналари учун шиналар сотади.

Шунингдек, МАЗ, БелАЗ машиналари, МТЗ тракторлари ва уларнинг эҳтиёт қисмларини майда чакана-улгуржи тарзда сотиш учун буюртмалар қабул қилади.

Тўлов шакли - сўмларда, пул ўтказиш йўли билан.

Манзил: Тошкент, Ойбек мавзеси, 2/3.
Телефонлар: 54-99-19, 54-69-72, 54-88-11. Факс: 55-94-11.

"ЎЗБЕКМАШСЕРВИС" МАҲСУЛОТЛАРИ ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН СОТИЛАДИ.

ТАШКИЛОТ ТАВСИЯ ЭТАДИ:

1. Бир ва икки тумбали столлар
2. Пластмассали стол ва стуллар мажмуи
3. Оддий ва нақшли стуллар
4. Ишхона учун гарнитур
5. Китоб жавонлари
6. Девор ва юмшоқ мебеллар
7. Хорижий гуллар учун тагкурси ва илгичлар
8. Телефон аппаратлари
9. Дипломат ва кейслар
10. Кафель (чет элники)
11. "Daewoo quar-51" қўш кассетали видео
12. "Samsung" касса аппаратлари, ёзув машинкалари
13. "FC-230" русумли (ксероксniлар), катрижлар ва тонерлар
14. "Sino" музлатгичлари
15. Канцелярия моллари
16. Биллур буюмлар (идишлар, вазалар, қандлар)
17. 3,8 ва 4,5 диаметрли ингичка сим боғламлари
18. "БК-2300" кондиционерлари

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 100
Телефонлар: 72-54-68, 79-47-73.
Йўналиш: Собир Раҳимов метро бекатидаги "Совпластитал" қўшма корхонаси биносининг ёнидаги 12 қаватли офис.

Alka-Seltzer®

Қуйидаги дорихоналардан сўрашингиз мумкин:
1. "ФАРМЕД"
тел.: 47-98-90, 47-98-94, 47-37-69, 45-26-42, 45-22-52, 67-96-12, 65-59-60, 48-94-87;
2. "АБУ АЛИ ИБН СИНО"
тел.: 40-48-53 44-24-34, 40-48-06;
3. "ЎЗБЕКИСТОН-ИВЕРСОН ЛТД"
тел.: 45-12-49, 45-13-72, 77-45-28, 36-27-74;
4 "ЖЎРАБЕК"
тел.: 45-60-40, 45-41-46.

БАЙЕР АГ фирмасининг препарати бўлиб, у бутун дунё миқёсида бош оғрикларида ва шу билан бир вақтда ошқозон суюқлигида кислота миқдори ошиб кетганда кенг миқёсида қўлланади.

Bayer

Шартнома тузиш бўйича БАЙЕР АГнинг Ўзбекистон Республикасидаги ваколатхонасига 53-70-01 телефон орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппарати Маҳкаманинг масъул ходими Бўрибой Казбековга оналари
Ҳадича КАЗБЕКОВАнинг
вафот этганликлари муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекистон» нашриёти жамоаси нашриёт бош ҳисобчиси Роза Коневага отаси
Зия ГАЙНУЛЛИНнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, фан ва халқ таълими ходимлари республика касаба уюшмаси марказий қўмитаси, вазирлик «Таълим-таъминот» бош бошқармаси, «Ўзгипрообр» лойиҳалаш институти, қурилиш-таъмирлаш ва ишлаб чиқариш республика бирлашмаси жамоалари Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Эргаш Маъдиевга падари бузруквори
ҲОШИМ отанинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

• АМИР ТЕМУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 660 ЙИЛЛИГИ ТАНЛОВИГА

ТЕМУРХОНЛИК МУЛОҚОТЛАРИ

АМИР ТЕМУР ФРАНЦУЗ ОЛИМИ НАЗДИДА

(Давоми. Боши 13 март сонида).

А. САИДОВ: Амир Темур ўз давлатини ҳар қандай кутилмаган воқеалардан сақлашни, ҳимоя қилишни билган. У ўз давлатини кучли ва мустаҳкам, ўз халқини бахтли ва фаровон қилишни билган. У қатъийлик билан ўз олдига қўйган мақсадларга эришган. Шунинг учун унинг салтанати ўша даврда дунёда энг кучли бўлган. Табиий бир савол туғилади: Соҳибқироннинг давлат фаолиятидаги ютуқларининг сир-моҳияти нимада экан?

Л. КЕРЕН: Аввалабмор, Темурда инсон омили доимо олдинги ўринда бўлганлигини назарда тутиш керак. Бу омил унинг ҳарбий ташкилотчилигида ва давлатга бошчилик қилишида ҳам йўлдош бўлган. Темур ўз атрофига одам танлашда уларнинг қобилиятларини ҳисобга олган, табақаси, ирқи, дини ва мансабига қарамаган. Ҳозирги давр тили билан айтганда «ўз атрофига муносиб кишиларни тўплай олган».

Темурбек ўзи забт этган юртлардаги мансабдорларга тегмаган, одамларнинг ҳаёт тарзига аралашмаган. Жойлардаги амалдорларга ўзининг қатъий кўргазмаларини берган ва боши билан жавоб беришини талаб қилган, на ўзи, на яқинлари бевосита идора қилмаган.

Темур ўз салтанатидаги барча дин пешволари ва олимларнинг ҳурматини жойига қўйган. Бутун умри бўйи одил бўлган, гуноҳ қилганни сарой мулозимларига алоқадорлиги, мансаби ва бойлигига қарамай, ўта қаттиққўллик билан жазолаган.

Ўзининг бепоён салтанатини бошқаришда қаерда нима бўлаётганидан хабардор бўлиб турган ва ўз буйруқларини зудлик билан етказа олган. Бунинг учун у жуда самарали алоқа тизимини барпо қилган, йўл ёқаларига масофани билдирувчи белгилар қўйдирган, отлар билан таъминланган дам олиш манзиллари қурдирган ва фақат ўзига бўйсунадиган назоратчилар тайинлаган.

Темур ички ва ташқи савдо йўлларини ташкил қилган ва уларнинг ҳимоясини таъминлаган. Қароқчи ва талончилардан ҳимояси таъминланган савдо карвонлари тинчлик ва осойишталик ҳукм сурган салтанатига тинимсиз келиб турган. Самарқанднинг Кўксаройида сақланадиган катта хазинаси бўлган. Савдо карвонлари давлатга маълум бож тўлаб, савдо равнақига ва юрт фаровонлигига улкан ҳисса қўшганлар.

Темур ўз измидаги йирик шаҳарлардан тушган солиқларнинг бир қисмини қурилишга, ёдгорликлар, боғлар, суғориш иншоотлари барпо қилишга, шаҳар ва қишлоқларни обод қилишга сарфлаган. Бу улкан режалар одамларни иш билан таъминлаш ва ишлаб чиқаришни жадаллаштиришга олиб келган. Хулоса қилиб айтганда, Темур Темурийлар давлатини холисона ва омилкорлик билан бошқаришда тўрт асосий қоидага амал қилган:

биринчидан, одил маъмурий ва юридик хизматларни ўрнига қўйиш;

иккинчидан, тезкор алоқа тизимини ўрнатиш ва ушлаб туриш;

учинчидан, ҳунармандчилик ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришни барпо қилиш ва ривожлантириш, маҳаллий ва ташқаридан келтирилган қўл кучидан фойдаланиб улкан қурилишларни давом эттириш;

тўртинчидан, ички ва ташқи савдо (ипак ва ноз-неъмат йўллари) йўлларини кенгайтириш ва қўриқлаш.

А. САИДОВ: Минг афсуслар бўлсинким, «қизил империя» даврида Амир Темур тўғрисида бирор бир ижобий сўз айтмоқ «жиноят» деб ҳисобланди. Унинг фаолияти ва шахси фақат «қора кўзойнак» орқали ўрганилди, талқин қилинди. Мустақилликка эришилгандан сўнг бу борада қатор хайрли ишлар бошланди. Бобоколонимиз номлари ҳақли равишда ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олинмоқда.

Л. КЕРЕН: Совет тузуми даврида Темурбек шахсини ерга уришга, фақат босқинчи сифатида қарашга уриниб, унинг бошқа фазилатлари четлаб ўтилган. 1961 йилда Ўзбекистонда бўлганимда менинг Темур ҳақидаги, унинг давлат арбоби бўлганлиги ва фазилатлари ҳақидаги саволларимга жавоб беришдан бош тортганликлари ҳануз эсимда. Ахир мавжуд Темурийлар ёдгорликларини инкор этиб бўлмаслиги, Улуғбекка ва умуман Темурийлар маданиятига бўлган ҳурмат сезилиб турарди. Эҳтимол, совет ҳукумати Темурни, тарихда устунлик қилган, жаҳонга машъал бўлган маданият ва сулолани барпо этаолган инсонни ўзбек халқи танишидан қўрққандир. Аслида, ўзбекларнинг бу тарихий эъзозли ўтмиш билан ғурурланиши совет шахсига сиғинишдан устун бўлиб кетишидан чўчигандир.

А. САИДОВ: Аммо хорижда битилган асарларда ҳам Амир Темур шахсини ўта бир ёқлама ёритиш кенг тарқалган.

Л. КЕРЕН: Ҳа, баъзи Овруно матбуотида Темурга босилган босқинчи, қирғинбарор тамғаларидан ташқари, Марказий Осиё тарихини тан олмайдиган Сурия, турк ва форс манбалари ҳам Темур ҳақида салбий образ, ўзларига ғаним ва босқинчи образини яратишган. Бизгача Темурдан ўч олиш маъносида ёзилган ва таржима қилинган адабиётларда Темурни фақатгина ёвуз ва қонхўр сифатида талқин қилган, ота-боболарини даҳшатга солган Овруполик ва мўғуллардан мерос бўлиб қолган адабиётларгина етиб келган. Ҳаддан ташқари бузилган бу манзара ҳозирга келиб ўзгармоқда.

А. САИДОВ: Жуда тўғри. Ҳозирги кунда Соҳибқирон ҳақида бор ҳақиқатни ёзиш вақти келди. Менинг фикримча, Амир Темур ва Темурийлар ўрни умум башарият тарихи нуқтаи назаридан тадқиқ қилинмоғи лозим. Фақат шундагина бу улуғ зотнинг инсоният тарихида тутган ўрнини кўрсатиб бериш мумкин. Албатта, тарихий ёндошув асосида.

Л. КЕРЕН: Ўзбекистонда Темур ва унинг ўтмишига берилаётган эътиборни табриклаш керак. У ҳақида ёзганда, Сиз айтганингиздек, тарихий услуни тарк этиб бўлмайди. Совет ҳукумати ва Темур ҳақида яхши тасаввурга эга бўлган овруполик муаллифлар Темурни балки зўр саркарда этиб тасвирлаганлар, лекин вайроначи босқинчи сифатида кўпроқ талқин қилишган.

Рашкчи қизиқувчилар унинг тинчлик тарафдори эканлигини, санъат ҳомийси ва эзгу ишлар эгаси эканлигини кўролмайдилар. Унутиш керак эмаски, Темур шафқатли босқинчи бўлган, лекин ўз юришларини маънавият қоидаларини бузмаган ҳолда қилган.

Темурнинг шу томонларини билиш керак: давлат арбоби, ижодкор, одил саркарда, шафқатсиз, айёр, ўз рақибига даҳшат солиш ва уни енгиш учун барча имкониятлардан фойдаланган.

Темурбек тарихда энг олдинги ўринни эгаллайди. У ўз давридаги жамиятни янгилаган ва унга янги йўналиш берган. У ўрта асрни тугатиб, Уйғониш даврини очиб берган. У ҳали ожиз Оврупони турк истилосидан холос қилган, Олтин Ўрда қудратини парчалаб Россия озодлигини таъминлаган, фаровонлик келтирган савдо йўлларига равноқ берган, Марказий Осиё ва Ўрта Шарқ халқлари маданиятининг юксалиши учун барча зарур шароитларни яратган, ўз ўғиллари ва набираларига илғор маълумот берганки, улар санъат ва фан равнақини таъминлаганлар, у ўз салтанати пойтахтида тинчлик ва хавфсизликни таъминлаган, олим ва санъаткорларни олдинги сафга олиб чиққан. У ҳар томонлама гўзалликка ва Худога ишончни мустаҳкамлайди, ёдгорликлар бунёд қилдирган.

Темур инсоният тарихида буюк шахслардан биридир, лекин халқлар тассаввурида даҳшатли из қолдирган: гуллаган ва тинчлиги таъминланган салтанат барпо қилиш учун ўжар халқ ва шаҳарларни қирғин қилган. Темурийлар маданияти асосчисининг шу томони олдинга ўтиб кетган. Темурнинг шу икки томонини аниқ таққослашни уддасидан чиқишга умид қилиш керак.

А. САИДОВ: Бир қатор ўзбек тарихчилари Амир Темур фаолиятини икки даврга бўладилар (И. М. Мўминов, А. Мухамаджонов, Ш. Каримов, Р. Шамсутдинов). Бу муаллифларнинг фикрича, биринчи давр 1370-1386 йилларни ўз ичига олади. Бу даврда Амир Темур асосан марказлашган йирик давлат тузиш учун курашган. Иккинчи давр 1386-1405 йиллардир. Бу даврда Соҳибқирон ўз салтанати ҳудудларини кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган, деб ёзадилар.

Л. КЕРЕН: Менимча, Темур юришларини аниқ икки даврга ажратиб бўлмайди. Аввалабмор, Темур асосан муззаффар, у доимо олға босган, олган, ҳукмронлик қилган ёки вазиятга қараб, вайрон қилган. Бу вазиятлар ўзгарган ва унинг донишмандлиги яратувчиликка олиб келган. Унинг ғалаба саналари олдиндан белгилаб олинган режага тушмайди, лекин ҳужумдан кейин тайин бўлади. Баъзи юришлари тасодифий ғалаённи бостириш учун, зудлик билан бошланган (Гуржистонни олиш) ва босиб олиш режасига кирмаган бўлган.

Менимча, Темурнинг нияти Самарқанд теварагида равнақ топган ва яхши идора қилинадиган, ташқи ҳужумдан ҳимояланган бир подшолик барпо қилиш бўлган. У шундай қилган: бу мамлакат тахминан қадимдаги Мовароуннаҳр деб аталмиш Сўғдиёна минтақасига тўғри келган.

Темур бевосита шу салтанат пойтахтини идора қилган. У қўшни, манфаати уйғун (маданияти, дини-умумий) давлатларни қўшиб олган. Эрон, Хуросон, Бадахшон ва Фарғоналар шулар жумласига кирган ва уларни идора қилишни ўз қариндошларига ёки содиқ кишиларига ишониб топширган. Яна бошқа ерларни куч билан ёки дипломатия йўли билан қарам қилиб олган ва улар Темурга бож тўлаб турганлар, бу ерлар салтанат пойтахти ва хорижий подшоликлар ўртасида оралиқ мамлакатларни ташкил қилган. Уларга берилган мустақиллик ва бож эвазига Темур ёрдам ва ҳарбий муҳофаза ваъда бериб, ўз ҳолларига қўйиб берган. Буларга Усмонли Туркия қўшниси Таҳартан Туркман амирлиги, Гуржистон, Қашқар, Ҳинд шимолидаги Сеистон, Константинопол ва Боязидга қарши уруш давридаги Тарабзунлар мисол бўлаолади. Бу қарам ёки иттифоқдош мамлакатлар атрофида Рус ерлари, Олтин Ўрда, Туркия, Сурия, Боғдод Султонлиги, Деҳли Султонлиги ва Хитой каби ташқи қудратли подшоликлар турган. Бу подшоликлар унга ғанимлик қилганларида ва хавф солганларида, Темур уларга аёвсиз ҳарбий юришлар қилган, шаҳар ва қўрғонларини босиб олган, хазиналаридан кўплаб бойликлар олиб қайтган.

Шундай қилиб, ўз юрти атрофида бепоён мудофаа қўрғонини сақлаб турган. Марказий Осиёни мўғуллардан озод қилиш учун қилган юришлари 1386 йилдан кейинги турли даврларга тўғри келган. 1389 йили Темур Шимолий Шарқдан Самарқандга ва Ипак йўлига хавф солиб турган мўғул кўчманчи қабилаларини тарқатиб юборган, 1391 йили Тўхтамишни таъқиб қилиш ва енгиш учун то Уралгача борган. 1395 йили у Россияни енгган ва Олтин Ўрда армиясини тормор келтирган. Мен бу ерда унинг барча юришлари ҳақида гапириб ўтирмайман, лекин шуни таъкидламоқчиманки, Темурнинг ҳарбий ҳаракатларини аниқ икки даврга бўлишнинг чораси йўқ ва унинг Марказий Осиё мўғуллари билан тўқнашувлари 1386 йилдан кейин ҳам давом этган.

А. САИДОВ: Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов Францияда бир неча асрлардан буён бизнинг тарихимиз, маданиятимиз, тилимиз, буюк аждодларимиз мероси хусусида чуқур тадқиқотлар олиб борилаётганини мамнуният билан таъкидлайдилар. Бу борада, айниқса, Амир Темур ҳақидаги изланишларни алоҳида кўрсатиш мумкин. «Темуршунослик» француз шарқшунослик мактабининг мустақил бир йўналиши деса бўлади. Шу боис Амир Темур шахсига бўлган бундай қизиқишни нима билан изоҳласа бўлади?

Л. КЕРЕН: Ҳа XIX асрда Францияда Марказий Осиёни, жумладан, Ўзбекистонни ўрганишга қизиқиш кучайган. 1812 йили Сильвестр де Саси Темур ва Франция қироли ўртасидаги ёзишмаларни ўрганиб, мақола чоп эттирди ва 1894 йили Х. Моранвилле уни, Парижда давлат архивида сақланаётган Темур хатини олиб келган, архиепископ Иоаан ҳақидаги хотиралар билан тўлдирган. Темурийларни ўрганиш ана шундан бошланди ва ундан кейин Темурийлар даврининг миниатюра санъатига бағишланган мақола, шу кунгача бўлган даврнинг турли босқичларида чоп этилган «Темур мамлакатига саёҳат» туркум ҳикоялар бор.

А. САИДОВ: Мен Амир Темурга бўлган қизиқиш Францияда XVII асрдан, яъни Соҳибқирон тўғрисидаги Шарқ тарихий манбаларини таржима қилишдан бошланган деб ўйлайман. Сиз тилга олган муаллифлар Францияда сақланиб қолган муҳим тарихий ҳужжатлар ҳақида ёзганлар. Албатта, бу жуда муҳим.

Сизга маълумки, умуман Францияда Амир Темур номи билан боғлиқ яна бир қатор ашёлар мавжуд. Масалан, дунёдаги энг катта Парижнинг Лувр музейида Соҳибқироннинг Аҳмад Яссавий мақбараси учун ясатган олтита шамдонидан бири сақланмоқда. Айтишларича, Парижда Амир Темур ҳайкали бўлган ва унинг пойига «Овруподан-Халоскорига» деган сўзлар ёзилган.

Л. КЕРЕН: Бу катта ҳайкал эмас, олтиндан қилинган кичкинагина ҳайкалча бўлган деган маълумот бор. Мен унинг расмини топдим, лекин асл нусхасини қидиришим зоя кетди.

XIX асрга дахлдор бу ҳужжат, Темурга бўлган қизиқишнинг далили бўлмиш бу асар ўз даврининг катта мукофотини олган бўлса ажаб эмас.

Темур ва унинг сулоласи тарихига Францияда қизиқиш кундан кунга ортиб боряпти, зеро, ўрта аср охирларидаги Овруполик шарқшунослар ва тарихчилар ишларининг салмоғи ҳар ҳолда ортиб боряпти. Иккиланмасдан айтиш мумкинки, Темур Боязидни енгиб, Оврупони холос қилган.

Темур ва Оврупoликлар ўртасидаги алоқаларнинг излари бор. Темурийлар миниатюраларини шавқ-завқ билан томоша қилиш мумкин. Темурийлардан Ўзбекистонда қолган ёдгорликларни бориб кўриш, расмга тушириш мумкин. Борган сари кўпроқ Темур шахсининг буюклиги, уни Шарқ ва Оврупо тарихчилари бузиб таҳлил қилганликлари равшан бўлиб бораяпти.

Фалакиётчиликнинг буюк элчиси сифатида танилган, Темур набираси Улуғбекнинг илмий даҳоси оламни лол қолдирмоқда. Буларнинг ҳаммаси французларнинг эътиборини тортади ва уларни янада кўпроқ тадқиқот қилишга ундайди. Шуни таъкидлаш жоизки, кимдан сўраманг, икки ном бир-бирига сингиб кетган: Самарқанд ва Темур. Темурбек шуни орзу қилган эди.

(Давоми бор).

СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАР СЎРАЙДИКИ...

— Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотувчиларга қайд гувоҳномаси берилса бўлмайдими? Барибир, камдан-кам деҳқон маҳсулотини ўзи бозорда ўтириб сотади.

М. ТОВБОЕВ,
Жиззах тумани.

— Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олиш ва қайта сотиш орқали даромад топаётган фуқаролар маҳаллий ҳокимликда рўйхатдан ўтиб, қайд гувоҳномасини олишлари шарт.

Агар фуқароларнинг айнан шу тур (турлар)даги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ўз томорқасида етиштиргани тўғрисида маҳаллий бошқарув органлари томонидан берилган маълумотномалари бўлса, «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаб чиқиш ва тўлаш тартиби тўғрисида»ги йўриқноманинг 1-бўлими 4-бандининг «К» кичик бандига мувофиқ уларга даромад солиғи солинмайди ва улар қайд гувоҳномаси олмайдилар.

***

— Йиллик умумий даромад ҳақидаги декларацияни ҳамма фуқаролар топширишлари шартми?

Р. АБДУРАҲМОНОВ,
Сирдарё вилояти.

— «Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан, ажнабий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи» ҳақидаги Қонунга биноан икки ва ундан ортиқ даромад манбаи бўлган фуқаролар 1996 йилнинг 1 апрелигача 1995 йилда топган барча даромадлари ҳақида ўзлари яшаб турган ҳудуддаги солиқ инспекцияларига декларация ёзиб топширишлари шарт. Бундай тартибни жорий қилишдан мақсад йил бўйи мавжуд барча манбалардан олинган даромадни жамлаб, солиққа тортишдир.

Фуқаролар декларацияни топшираётган вақтларида асосий иш жойларидан, шунингдек, даромад олган бошқа ҳамма ташкилотлардан йил бўйи олган даромадлари ва тўлаган солиқ миқдорлари суммаси ҳақидаги маълумотномани ҳам қўшиб тақдим этишлари керак. Бундан мақсад даромаднинг бир қисмини яшириб қолишларига йўл қўймасликдир.

Йиллик умумий даромад тўғрисидаги декларацияга оид савол (муаммо ёки тушинмовчилик)лар бўлса, бевосита солиқ инспекцияларига мурожаат қилиш мумкин.

***

— Тадбиркорларни ҳар йили қайта рўйхатдан ўтказиб юрмай, ўз фаолиятини давом эттиришни хоҳловчиларнинг қайд гувоҳномаси муддати чўзиб берилса маъқул бўлмайдими?

А. БОБОҚУЛОВ,
Тошкент шаҳри.

— Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 28 декабрда қабул қилинган «Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслардан рўйхатга олганлик учун ундириладиган йиғим ва бундай шахсларни рўйхатга олиш тартиби тўғрисида»ги Қонунининг 3-моддасига мувофиқ жисмоний шахс рўйхатга олинганлик учун ундириладиган йиғимни тўлаганлиги ҳақидаги ҳужжат тақдим этилганидан сўнг унга аризада кўрсатилган муддатга гувоҳнома берилади.

Кўп ҳолларда фуқаролар ўз аризаларида бир йил фаолият олиб боришга рухсат сўрайдилар, шунга биноан фақат бир йилга рухсат гувоҳномаси берилади. Агар фуқаро ўз аризасида тадбиркорлик фаолиятини бир неча йил давом эттирмоқчи эканлигини кўрсатса, қайд гувоҳномаси айни шу кўрсатилган муддатга берилади.

Сумалакка келинг.

КЎЧАТ ЭКИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Боғдод туманида Наврўз байрами олдидан ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлиги эълон қилинган эди.

Унда аҳоли ва жамоатчилик фаол иштирок этган ҳолда, ўтган февраль ойи ичида бўш ётган ерлар, ариқ ҳамда зовурларнинг четига 95 минг тупдан ошиқ мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазишди. Боғдодликлар ҳар биримиз 6 тупдан мевали, ўн тупдан терак ниҳолларини экамиз, — деган шоир остида кўчат экишни давом эттирмоқда.

Ғ. Юсупов.

БАҲОР ФАСЛИНИНГ ТАБИАТИ

Баҳор фаслининг аввалида ерлар исиб, ердаги гиёҳларнинг уруғлари униб ердан чиқмаққа бошлар.

Ер ичида илдизини совуқ урмайдиган ўтлар ҳам кўкармакка бошлар. Ернинг устидаги ҳар хил дарахтлар кўкаруб, мевалик дарахтлар ранг -баранг гуллар чиқарур. Ернинг йўзидан ҳар хил ўтлар, гиёҳлар чиқиб, ул гийоҳлар ҳар рангда гуллар чиқарур. Бинафшалар очилиб, ҳар тарафдан йахши ҳидлар келар. Ҳар кимнинг димоғига кириб димоғларини чоғ, ўзларини хурсанд қилар. Ҳамма боғчалар сабзазор бўлуб, кўзларга йашнаб кўринур. Ҳавода учуб йургувчи қушлар ҳар хил овозлар ила сайрашурлар. Булбуллар фиғон, нола дафтарини очурлар. Ҳар тарафдан ҳар хил йахши овозлар эшитилар. Баҳорнинг ўртасида ҳар хил экинлар экилур. Ҳаволар тоза бўлуб ҳар бир одамнинг ақли, зеҳни ва кучи ортар. Баҳорнинг охирида тутлар, кулуфниклар, гилослар пишар.

(«Таълими Соний» китобидан)

ҲАМАЛ ОЙИНИНГ БИРИНЧИ КУНИ

Машҳур олим Абу Райҳон Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар», «Қонуни Маъсудий», «Ат-тафҳим» асарларида, Умар Хайёмнинг «Наврўзнома» рисоласида Наврўз байрами қандай нишонланганлиги, қандай тадбирлар ўтказилганлиги ҳақида кенг маълумот берилган.

Беруний (973-1048) «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар» асарида шундай ёзади: «Қадимги подшоҳлардан бири Жамшид ўз салтанати даврида бир мунча ижобий тадбирлар жорий эттан.Жумладан, давлат тузган, одамларни табақаларга ажратган, кийим кийишга ўргатган... Мажусийлик динини янгилади ва бу иш қилинган кун «Наврўз» — «янги кун» деб аталди».

Олимнинг қайд этишича, Наврўз олти кун байрам қилинган. Ана шу олти кун ҳам кенг шарҳланган: «Подшоҳ биринчи кун Наврўз байрамини бошлаб халққа эҳсон қилиш мақсадида; иккинчи кун мартабаси жуда юқори кишиларни қабул қилиш;

учинчи куни отлиқ сипоҳлар ва улуғ донишмандлар; тўртинчи куни ўз уйидагилар; бешинчи куни ўз ўғиллари ва қарамоғидаги кишиларни қабул қилиш учун тахтга ўтиради».

Умар Хайём (1054—1131) «Наврўзнома» асарида шундай ёзади: «Шоҳ Жамшид ҳамал ойининг биринчи куни йил боши ҳисоблансин, шу кунни Наврўз аталсин, деб фармон берди ва одамларга ҳар йили байрам қилишни, уни янги йил деб ҳисоблашни буюрди». «Ҳамал», «Йил боши» тушунчалари Ер ва унинг Қуёш системасидаги ҳаракати билан боғлиқ. Яъни кеча ва кундузнинг содир бўлиши Ернинг суткалик ҳаракати туфайлидир. Ер бир кеча-кундузда ўз ўқи атрофида бир марта айланиб чиқади. Ернинг йиллик ҳаракати туфайли фасллар келиб чиқади. Ернинг қуёш атрофида айланиш вақти бир йил бўлиб, у 365 кун 5 соат 48 минут 46 секундга тенгдир.

Наврўзнинг бирор диний байрамга алоқаси йўқ. Жумладан, қадимги оташпарастлик ёки Ислом дини маросимларидан ҳолидир.

Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар» асарида шундай ёзилган: «Абдусамад ибн Алидан ривоят қилишларича, у бобоси Абдулло ибн Аббосдан ушбу ривоятни эшиттан. Наврўз куни пайғамбар Муҳаммад алайҳиссаломга ҳолва солинган кумуш жом ҳадя қилинган. Шунда пайғамбар алайҳиссалом: «Бу нима?» — деган. «Наврўз» деб жавоб берганлар. Пайғамбар алайҳиссалом ҳолвани еб, жомни синдириб, суҳбатдошларига тақсимлаганлар-да: «Кошки биз учун ҳам ҳар куни Наврўз бўлса эди» деганлар...

Неъматулла САЪДУЛЛАЕВ,
Тошкент давлат аграр университети доценти.

КОРХОНА СОТАДИ:
Металлопрокат - Ф-12, Ф-14 арматуралар.
50 x 50 уголоклар.
Нархи келишилган ҳолда.
Зайтун мойи - килоси 80 сўм.
Қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилинг:
(91) 242-92, 254-42.

ТІНЕ'96
1996 йил
1-4 апрель кунлари
"СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ - 96"
Иккинчи халқаро тиббиёт кўргазмасига Сизларни лутфан таклиф этамиз.
Кўргазмага жаҳондаги 150 дан зиёд етакчи фирмаларнинг тиббий ускуналари ҳамда фармацевтика маҳсулотлари қўйилади.
Кўргазманинг тантанали очилиш маросими 1 апрель куни соат 12 да бўлади.
Кўргазманинг иш соатлари:
1 апрель - 14.00-18.00 3 апрель - 10.00-18.00
2 апрель - 10.00-18.00 4 апрель - 10.00-18.00
Бизнинг манзил:
Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 107, "Ўзэкспомарказ" (собиқ ХХЮК).
Сизни кўргазмамизда кўришдан ғоят мамнун бўламиз!

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25.

· МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — К. Рихсиев.
Навбатчи — Ш. Мутаҳҳархон ўғли.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0139. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 **Босишга топшириш вақти—21.00** **Таҳририятда ҳажми 7 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 21.30. 1 2 3 4 5 6